

AJANININI DA

HALUK CENGİZ

“Peki siz bunu Nihat Genç’e söylediniz mi? Canlı yayında ya da yüzüne karşı söylediniz mi? Yani Nihat Genç ‘salladıkça’ siz de buradan mı cevap veriyorsunuz? Oda TV ya da Ulusal Kanal vb. cevap hakkı için talepte bulundunuz mu?”

Edebiyatı Küçümseven Edebiyatçı/lar

Son günlerde yazdıkları üzerinden eleştiriler, eleştiri görüntümlü saldırılar sürüyor olmalıydı ki, 15.09.2017’de “Bir Türlü Ortaya Çıkamamış Zekâlarıyla Yaptıklarına Şaşmıyorum” başlıklı yazı geldi Nihat Genç’ten, yine **OdaTV**’de. Şöyle başlıyordu: “*Tuğrul Tanyol* adında bir yazar geçen gün CIA’nın sanat ve edebiyata nasıl müdahale ettiğini anlattığım ve Türkiye’deki CIA dostu yazarlara değindiğim yazıma karşı cevap verdiler. ‘CIA’nın işi yok da sanat ve kültüre mi para harcayacak. Bir salak bir laf atıyor. Bu cibilliyetsiz mi inanacağız...’ gibi sallamış ağbimiz.”

Oktay Taftalı’nın, “*Elif Şafak* gibi bir yazar bugün dünya meselelerine yön veriyor ve Türkiye’de, başında bir romancı *Ahmet Altan*’ın -Hani Cengiz Gündoğdu’nun ‘şimdiye kadar okuduğum, beğenmediğim hiçbir kitap, hiçbir yazar, Ahmet Altan kadar insanı küçümsemedi’ dediği Ahmet Altan’ın- olduğu **Taraf** Gazetesi Türk ordusunu yıkıyor, bu örnekler dahi sizi tatmin etmiyor mu Tuğrul Tanyol” diyerek verdiği cevabı andıktan sonra, Tanyol’un, **Parayı Verdi Düdüğü Caldı** kitabı ile yazarı Saunders’i kastederek “... biri kalkmış bu komuda kitap yazmışmış da, birileri bak, adam yazmış, demek ki doğru diyor. Kitap komplo teorikileri tarafından satın alınmış, adam da iyi para kazanmıştır... Bunu iddia eden salak, inananlar ondan da salaktır” sözlerini alıntılıyordu yazısında Genç ve “**Milliyet Sanat Eki**’ni, **Radikal** ve ekini unutmayalım, CIA hiçbirine doğrudan para verecek kadar aptal değil ve hiçbirimiz bunu iddia edecek kadar dünyadan habersiz değiliz... Sırf bu kitap ve oluşumlardan üstelik kaynak gösterip bahsettiğimiz için Tuğrul Tanyol ve Enver Ercan’ın bugüne kadar görünmeyen, bir türlü ortaya çıkamamış zekâlarıyla bizleri ‘komplocu’ ilan etmelerine şaşırmıyorum, boylarının ölçülerini veriyorlar... CIA’ya bağlı cemaatler ve yapılar da zaten tıpkı bu mahkemelerde görüldüğü gibi salağa yatan bu tür insanları devşirir ya da yönlendirir ya da kullanır... Kimse bilerek inanarak CIA’nın ve cemaat gibi örgütlerin adamı, oyuncuğu olmaz... Sorumuz merakattan çok ötedir, özümsenecek hiçbir şeyi olmayan bunca metni bunca yazarı ortalığa kim saldı, önlerini kim açtı, hangi ödüller, hangi jüriler, hangi holdinger?... Fetö’nün ekranlarına ve reklamlarına... bunca yazar, aydın niye koştu?... Şairi, yazarı Türk ordusu ve emniyeti ve hukuku topyekün işgal edilirken neden ‘sessiz’ kalabildi? Bu ‘sessizleştirilen’, ‘kişiliksizleştirilen’ siyaset, kültür ortamında Kainat İmamı sümüklü mehdi handiye... ülkemizin başına getiriliyordu... Öfkenizi anlıyorum, insan genelgeçer, içeriksiz, boş kavramlarla belli bir yaşam tarzına alışıncı ve birileri gelip bu yaşam tarzını inşa eden oluşumları ve kavramları yüzüne vurunca, haliyle, sersemliyor... Yazarlar bir toplumun en uyanık nöbetçileri değil midir? Bu derin uykuyu sizlere kim bahsetti?... Kim karşı laf etse: ‘Salaklar, komplocular’ diye çıkışıyorsunuz... Bu cevap verememe yarısıyla nereye kadar yaşayacaksınız? Duygusunu ve vicdanını uyuşturup felç ettiğiniz edebi zekânız bu kadar mı?... Nihayet heyecanı tanıdınız, bağıriyorsunuz” diyerek anlamı görünenden çok daha derin, ders niteliğinde bir cevap vermiş oluyordu karıştlarına. Bana göre.

Tartışmaya uzaktan bakıp tanıklığımlı sürdürmek niyetindeydim, ama Tuğrul Tanyol’un “CIA’nın işi yok da sanat ve kültüre para mı harcayacak... Bunu iddia eden salak, inananlar ondan da salaktır” sözleri beni etkiledi doğrusu. Abdullah Şevki, Şubat 2009’de yayınlanan **Ede-**



Nihat Genç

AL... GİT!



biyat ve Yorum kitabındaki “Harold Pinter, Nobel, Vesaire” başlıklı yazısında şöyle diyordu: “... Türkiye’deki edebiyatın neresine Nobel ödülü verilecek; böylesi cı-lız, kendi devletinin, toplumunun bile önemsemediği, 70 milyonluk nüfusu içinde ortalama 7.000 (bana göre 3.000’den fazla değil, 3.000’i de gerçek okur değil) okurunun bulunduğu söylenen bir edebiyatın içinden, ABD’de, Avrupa’daki kimi desteklerle ortaya çıkmış, ün kazanmış bir romancıya Nobel Ödülü vermek yanlış bir davranış olmaz mı? Yazık olmaz mı Nobel Ödülü’ne? Orhan Pamuk batının, ABD’nin bir ‘etki ajanı’ (agent influence) da olabilir pekala, dünya yazarları arasında toplumsal kuşkırcılık için kullanılan çok kişi var laf aramızda...” Bunu hatırladım, yeniden açıp okudum. Sonra Saunders’in, Mustafa Yıldırım’ın, Nihat Genç’in ve bu konuya ilişkin her görüşten insanın yazdıklarını elimden geldiğince araştırıp inceledim. O kadar da salak olmadığımı vardıktan sonra da bu yazıyı yazmaya başladım. Bu zorunlu ön-açıklamadan sonra şunları söylemek isterim: Yaklaşık kırk yıllık bir çalışma yaşamım oldu. Her zaman üretim yapılan, emek-yoğun çalışılan işyerlerinde yönetici olarak görev aldım. Bu süre içinde pek çok gençle birlikte çalışma olanağı buldum. Yöneticiliğin, özellikle insanları yönetmenin önemine her zaman inandım ve birlikte çalıştığım insanları her zaman

bu yönde eğitmeye, onlara bildiklerimi, deneyimlerimi aktarmaya çalıştım. Kendilerine daha ilk gün şöyle derdim: “İşinizi sevip sevmemek sizin bileceğiniz şey, ama ona saygı göstermeniz ve bu saygının gereği olan sorumluluğu üstlenmeniz, benim açımdan olmazsa olmazdır. Aksi halde size güven duymam ve güven duymadığım insanla bir dakika birlikte çalışmam.” Bu çerçeveden bakınca, elli yıla yakın bir süredir Türk

edebiyatının içinde yer alan, üstelik akademik kariyeri bulunan, yani öğrenciler yetiştiren Tuğrul Tanyol gibi birinin -eminim, pek çok benzeri de vardır- sanatı, edebiyatı, Türk edebiyatını, neredeyse yok sayacak kertede küçük, değersiz görebileceği, onu bu denli önemsizleştirileceği, ona karşı bu denli saygısız, sorumsuz, duyarsız olabileceği aklıma gelmezdi. Ne demek, “CIA’nın işi yok da...”? Küresel çapta kültürel bir egemenlik kurmaktan, kültürel bir algı yaratmaktan; bir ülkeyi kültürel değerlerini yok ederek ele geçirmekten söz ediyoruz. Çocukluğunu, gençliğini, o yılların insanlarını, davranışlarını, 1980 sonrasındaki “yükselen değerler”i, sonra şu “dinler arası diyalog”la ardından gelen “ılımlı İslam” martavalını, hatırlamıyor mu Tanyol? Atatürk’ün heykelleri üzerinden devrimlerine, cumhuriyete, laikliğe saldırdığını görmüyor mu? Eğitim sisteminin durumundan, yeni okul kitaplarında yazılanlardan haberi yok mu? Nereden nereye geldiğimizin farkında değil mi? Daha ne olacaktı, başka ne olması gerekiyor? Her şey son derece açık değil mi aslında?.. Ama belli ki, Tanyol, inanmak istediğine inanmayı seçen kolaycılardan -çıkarıcılardan demek istemediğim için böyle diyorum- ve istese de, istemese de üç maymunu oynayarak, öyle gibi yaparak sürdürmek zorunda artık. Ne yapılsa, ne söylene yararı olmayacak; ne şu söz ettiğim kitapları okuyacak, ne de bu konuyu enine boyuna araştırarak... Ve salak olmadığı için, sözlerini eleştirenlere “salak, komplocu” diyecek; böyle dediği için de sağdan soldan itibar görecektir. Zaten kendi düşüncesi sanarak başkasının isteğini savunanları kim sevmez ki?

Cevap Hakkı!

Tuğrul Tanyol’unki yukarıda söyledikleri bir cevap hakkının kullanılması mıdır?.. Elbette, hayır! Doğrudan eleştiriye uğramadığı, söz konusu tartışma sırasında adı bile geçmediği halde birden ortaya atılmasının, sevdiği, inandığı birilerini savunmak adına girişilmiş reflekssel bir çıkış olduğuna inanmak istiyorum.

Peki, Enver Ercan’ınki?.. Tamam, onunki bir cevap hakkının kullanımıdır... da, ne demiştir? Sosyal medya denen ortamda, 17.09.2017 tarihinde, saat 15:02’de başlayıp süren yazışmalara göz attım, onun yazdıklarıyla edebiyatçı dostlarının konuya ilgilerine baktım da:

Enver Ercan: “*Nihat Genç dün de Ulusal tv’de hakımda atıp tutmuş. CIA ajanı olduğumu kanıtlamazsan şerrrefsizsin (3 r’li) dedim. Cevap vermedi. Cevap vermediği sürece adı şerrrefsiz (3 r’li) olarak ortalıkta dolaşsın. Ben sözümün arkasındayım.*” (Saat 15:02) (HC: 1-CIA’nın bile CIA olduğunun kanıtlanamadığı dünyamızda bunu nasıl kanıtlasın zavallı Nihat Genç? 2-Burada, “şair” bilinen birine yakışmayacak kadar yaratıcılıktan uzak bir söylem olduğunu ifade etmek durumundayım.)

Hasan Sina Akyol: “*Dördüncü ‘r’ de benden olsun Enver.*” (Saat 15:09) (HC: “Yaratıcılıktan uzak bir söyleme katkı” niteliğinde... bence.)

Sabit Kemal Bayıldır: “*Ulusçu / milliyetçi olup da şerrreflisine rastladın mı?*” (Saat 15:09) (HC: Bu talihsiz cümlemin neresini tutayım? Demek ki “şerefli”-ler sadece “ulusçu-milliyetçi olmayan”lardan çıkıyor! Kimmiş acaba bunlar? Bayıldır adlarını verse de öğrensek!)

Enver Ercan: “*Biz edebiyatçı değiliz. Muhbir Seyyit, dallama Sadık Albayrak* (HC: Yakışksız; edebî değil, sanatsal bir söylem de değil; bana göre sadece kaba, çirkin. Üstelik bu, ilk de değil.) *edebiyatçı demek J. Bana gelen maillerde maksatlı bir saldırısı olduğunu söylüyorlar Ulusal tv’nin. Ne yapsınlar yıllarca herkese tayyiban deyip şimdi stepne olunca saldırarak yedikleri herzelerin üstünü örtmek istiyorlar.*” (Saat 15:11)

Mustafa Uluyol: “*Şu ‘Özel Harp Dairesi’ mensubu Nihat Genç’i ne kadar ciddiye alıyorsunuz sevgili Enver Ercan? Onun için üç değil bin R’de kullansanız azdır.*” (Saat 15:11) (HC: “R’de” değil, “R de” biçiminde, ayrı yazılmalıdır!)

Fuat Çiftçi: “*Nihat Genç gerçekten abartıyor. Enver Ercan’ı haklı buluyorum. Kafalarındaki tuhaflık fatalik belirtisi. Abarttlar çok.*” (Saat 15:12) (HC: Çiftçi’nin de yukarıdaki kitaplardan, dolayısıyla olup bitenlerden bihaber olduğu meydanda.)

Enver Ercan: “... *seyyit’e* (HC: Özel ad-büyük harf hatırlatmasında yarar var!) *de suçlamalarını ispatlamazsan şereffsizsin (3 r’li)* (HC: Evet, böyle yazmış Ercan; öfkeden olacak, 3 kez ‘r’ yerine ‘f’ye bastığının farkına bile varamamış. Evet, edebiyatçıdan, konuşur gibi yazması beklenir, ama soğukkanlı olması daha çok beklenir. Dili böyle, aklının da önüne geçiyorsa vay haline!) *dedim yanıt vermedi. Bayılıyorlar şerefsiz dolaşmaya. Seyyit’in vukuatları daha çok. Bir gün gel anlatırım.*” (Saat 15:13)

Ömer Ciravoğlu: “*Münasip bir yerimle gülüyorum desene*” (Saat 15:26) (HC: “Güllünen yerin tarifinde

imge kullanımına gidilmiş” diyerek sanatsal bir yaklaşımda bulunduğunu söyleyecek değilim. Demek ki bu kadar oluyor. Vah!)

İdris Sezgin: “*Nihat Genç’in ‘götünün kılıyk’ diyen kadından ne farkı kaldı. Irkçı, milliyetçi ve faşist bir kafa... güce tapınma ve güce yavaşma yalakalığı... dönem, birilerini tam da karalama dönemi. Ortam çok müsait buna. Böyle fırsatı kaçırmaz bu tipler.*” (Saat 15:37) (HC: 1-Baştaki “tanım”lama, bereket, tırnak içinde verilmiş! 2-İkinci cümleyi okuyunca aklıma takıldı: İdris Sezgin ‘solcu’ mu? 3-Şu birkaç satırdaki insan ruhuna dair müthiş çözümlemeler göz kamaştırıcı! 4-“*Böyle fırsatı kaçırmaz bu tipler*” cümlesinde hangi fırsattan söz ediliyor, anlamadım! Korkarım Sezgin, sadece tartışmanın başlangıcını değil, ne olup bittiğini de bilmiyor.)

Okan Alay: “*Ciddiye alınacak tarafı yok bu hastalıklı kafaların?*” (HC: Buradaki soru işaretinin işlevi nedir?) *Edep, etik, edebiyat bilseler de konuşsalar bari,* (HC: Ne tuhaf, iki taraf da aynı şeyi söylüyor!) çamur atarak gündemde kalmak, kuru gürültüyle ses çıkarmak (HC: “*Kuru gürültüyle ses çıkarmak*” diye bir deyimini ilk kez duydum!) *derdindeler. Enver abiyi bilen biliyor* (HC: “Abi”-kardeş ilişkisinde elbette doğal bir yaklaşım!).” (Saat 15:46)

Can Deniz Eraldemir: “*Kanalizasyonun en dibinden taşmışlardır. Ortalığa saçtıkları kendi çürümüşlükleri... İşaret edilince seçilmiş sayarlar kendilerini, daha çok yayıllırlar* (HC: Hımm!..).” (Saat 16:53)

Arzu Demir: “*İrkçilikten, kandan, başkalarının felaketi üzerinden geçinen bu adamları kendileri gibi fesatla beslenenler dışında kimse ciddiye almaz Enver Abi. Ne olur canınızı sıkmayın.*” (Saat 15:09) (HC: 1-**Anna Frank’ın Hatıra Defteri** üzerine tanıtım yazısı yazmaya mı, yoksa son günlerde Nihat Genç’in başlattığı “ajan edebiyatçı” tartışmasına katılmaya mı kalkışmış Demir; bir an durup düşündüm! 2-“Abi”-kardeş ilişkisine değinmiştim. 3-İşte, “teselli” diye ben buna derim!)

Eren Erdener: “*Evet acınılacak bir durum. Albayrak ondan da zavallı. gorki gorki* (HC: Özel adların başharf-

leri büyük yazılır.) *diyor programın da* (HC: Ama her gördüğün ‘-da’ ayrı yazılmaz; bu, bitişik yazılanlardan!) *ama gorkinin* (HC: “Gorki’nin” olmalıydı.) *dik duruşundan eser yok* (HC: Allah’ım, bu insanlar neler neler biliyor!). *Bildikleri tek şey biat etmek topala* (HC: Sanırım Doğu Perinçek’i kastediyor, aklınca. Ne diyeyim, çok güzel aşağılama, aferin!).” (Saat 15:47)

Ziya Boz: “*faşizm, biat kültürü, birileri üzerinden prim sağlamaya çalışmak, çamur atmak (tutmasa da izini bırakmak), şakşakçılık... şaşırıdık mı? hayır tabi ki* (HC: Büyük-küçük harf kullanımları bir yana, “tabi” başka, “tabii” ise daha başka bir şeydir). *Yine kanal kanal geziyorlar bütün bunları rahatlıkla yapıyorlar.*” (Saat: 15:59)

Bircan Çelik: “Şairlere kitabında, ‘Türkiye’nin Aptalları’ diyenden ne beklenir ki, *kâle bile alınmaz.*” (Saat 15:59) (HC: Nihayet... en azından doğru dürüst bir Türkçe.)

Enver Ercan: “*Lümpen ve cahildir çünkü.*” (Saat 16:05)

Cem Uslu: “*Peki siz bunu Nihat Genç’e söylediniz mi? Canlı yayında ya da yüzüne karşı söylediniz mi? Yani Nihat Genç salladıkça siz de buradan mı cevap veriyorsunuz? Oda TV ya da Ulusal Kanal vb. cevap hakkı için talepte bulundunuz mu?*” (HC: İşte, aklı başında tek katılım... “Akıl”, böyle bir şey işte; sorulması gereken sorular bunlar; bu kadar basit, kolay. İş, atomu parçalıyormuş ya da yaşamın gizini çözüyormuş gibi çekiştirip uzatmanın, bilgiçlikle abuk sabuk laflar etmenin gereği yok.)

Enver Ercan: “İzlemiyorum ki kardeş...” (Saat 16:11) (HC: İyi de, oldu mu şimdi? Hani “*Ulusal tv’de atıp tutmuş*”tu, hani “*ispatlamazsa ... idi*”! Bunları başkalarından dahi duymuş olsa, Ercan’ın cevap hakkı kullanmak istemediğini söyleyip sonra da konuşması gereken yer dururken bambaşka alanlarda bunca konuşması anlamsız, saçma. Öyleyse ‘*Benim için ne demiş, ne söylenmiş*’ diye merak etmemeli; ciddiye, dikkate alınmalı, öfkelenip cevap falan da vermemelisin. Mantıklısı

da budur, olması gereken de.)

M. Can Günay: “Üreten, yaratan ya da katkıda bulunan herkese düşman bunlar. Sevgili Korkut Boratav hocanın söylediği gibi milliyetçi sağın sol yedek stepnesi bunlar (HC: Bilgiçlik müthiş, ama “yedek stepne” olmaz, ya sadece “stepne” olur ya da “yedek lastik”!). *Yapabileceğimiz tek şey mesnetsiz suçlanan herbir* (HC: “Herbir” sözü bitişik yazılmaz!) üreteni kendimizi savunur gibi savunmak. (HC: Evet, fanatizm bu demek; doğru-yanlış ayrımı yapmadan, ‘bizden’ dediğimizin her yaptığının arkasında durmak! Doğru!) *Sizin de onların da Kim* (HC: Büyük harfe gerek yok!) *olduğumu çoğumuz çok iyi biliyor* (HC: Çok kısa olmasına karşın düzeltilemeyecek kadar bozuk cümle örneği!). *Biliyoruz zor ama, yine de sıkmayın, üzmeyin kendinizi.*”

Haver Ercan Altay: “*Rüzgar kayadan ne koparır ki o cahil herif SENİN cevap vermeme* (HC: “Vermene” olacak elbette, aceleyle yanlış yazılmış olmalı.) *bile değişmez ENVERCİĞİM.*” (Saat 17:11) (HC: Büyük harflerle yazılarak vurgulanan sözcükler, dikkat etmişsinizdir, Enver Ercan’ı işaret ediyor. Soyadlara bakınca, Enver Ercan’a aile içinden de destek geldiğini anlıyor, bunu doğal karşılıyorum. Ne var, “*Rüzgar kayadan ne koparır ki*” ile “*o cahil herif*” sözlerinin aynı cümle içinde kullanılması bana göre yakışıksız. Yani ben olsam ve Nihat Genç kalkıp “Anlaşılan, kibarlıkları da, şairane yaklaşımları gibi, aileden geliyor” dese, verecek cevap bulamam!)

Abdurrahman Bedir: “*Racon şudur: İspatlamazsan sensin! Af buyurun. Böyle biliyorum.*” (Saat 17:27) (HC: İşte o kadar!)

Halim Çiftçi: “*Sevgideğer dost Enver Ercan, sessiz kalayım dedim dedim, ama inan ki çok üzülüyorum. Elbette sizin adınıza... Türk edebiyatına bir ömür vermiş bir insana elbette böyle ahlaksızlıklar yapılmamalı. Ciddiye alma, üzülme S.ktir et* (HC: Tüh yahu, ne güzel gidiyorduk!) *gitsin. Sana selam, sana saygı, sana sabır. Öptüyorum. Yanındayım.*” (Saat 17:36)

İlkey Şahin: “*Kendini solcu! Zannettiği için milli-*

yetçi değil de yan sanayisi ulusalcılığı kullananndan ne zaman hayır geldi ki be abi.” (Saat 18:43) (Soyut dışavurumculuk hakkında bile konuşabilirim, ama bu cümlelenin tutacak yerini bulamadığımı itiraf etmeliyim!)

Fatih Akça: “*Lise dönemlerimde Leman dergisinde yazardı, herkes bayıla bayıla okurdu fakat ben pek ısınmadım o dönemlerde. Kafasında hep bir düşman, bir şablon olurdu. Onunla kavga eder, prim kazanmaya çalışırdı. Hiç bozmadı çizgisini, nihat* (HC: özel ad-büyük harf!) *hep bir şeyler iddia etti. Sürekli aynı şeyleri tekrarlayıp gerçek olduğunu sanıyor olabilir ya da bir takım* (HC: Bugünkü dil kuralı ne derse desin, bitişik yazılmalıdır bence!) *zevzekleri-edebiyatta pek tutmamışları arkasına alacağını düşünüyor olabilir.*” (Saat 18:59) (HC: Son bıçak darbesiyle yılların intikamının alındığı düşünüyorum!)

İkiz Kucur Taşdelen: “*bazen kendisine bile düşmanmış gibi geliyor, hiçbir zaman güven vermedi söyledikleri o da bunun farkında ki saldıracak adından söz ettirmek istiyor.*” (Saat 19:53) (HC: Çelişkinin bu kadarı!.. Hayır, edebiyat o kadar güç değil aslında, kafalar karışık!)

Yasemin Yazıcı: “*Gülüp geç! Sıkma canını’ Kim neden kimdir biline!*” (Saat 20:21) (HC: İşte bu: Felsefe de gerek hayatta!)

Serdar Koçak: “*enver* (HC: Özel ad-büyük harf) *boşver ciddiye alma.*” (Saat 22:50) (HC: Bana böyle öğüt verilse kesinlikle “Ok!” diye yanıtlardım!)

Akşit Dürnaz: “*Serdar yorum yaptı diye tesadüfen bakmıştım. Hiç bu kadar seviyeli bir edebiyat tartışmasına rastlamadım.*” (Saat 23:02) (HC: “*Edebiyat tartışması*” mı? “*Seviyeli*” mi? Sayın Dürnaz dalga geçmiyorsa, kesinlikle başka başka metinleri okuyoruz!)

Tolga Özsoy: “*Sizin gibi CIA ajanını tanımadıktan onur duyuyorum. Keşke tüm CIA ajanları sizin gibi olsa J. Üreten, yaratan, yetiştiren, katkıda bulunan bir ülkenin sanatını bir adım ileriye taşıyacak CIA ajanları atayacaklarsa daha çok atasınlar rica ediyoruz memleketimize*” (Ertesi gün-18.09.2017) (HC: İşte “toptancı”; hem akılcı, hem “komikçi”, hem de “ironikçi” yaklaşım!)

Doğrusunu söylemek gerekirse bu kadar uzatmaya niyetim yoktu, biliyorum, gerek de yoktu. Konuya ilişkin sözleri özetleyip kaba-saba söylemlerin edebi, sa-

natsal olmadığını, bunların şair, yazar denen insanlara, hele hele edebiyat dergilerinin editörlerine, genel yayın yönetmenlerine, yayınevi sahiplerine yakışmadığını söyleyip geçmek en iyisiydi. Ama baktım, yazışmalar, diyaloglar öyle “hoş”, “zihin-ufuk açıcı”, “Türkçe” ve “seviyeli” ki... Okur da bundan nasibini alsın; böyle şeyler nasıl oluyor, görsün istedim. Sonradan öğrendiğime göre, bunlar daha bir şey değilmiş üstelik... Peşinden, iş iyice zıvanadan, kontrolden çıkmış; küfürler, sefil söylemler almış başını gitmiş; konu enine boyuna masaya yatırılmış! O kadar ki, yani televizyonda olsa haklı biçimde RTÜK’ün cezasıyla karşılaşp yasaklanırmış ve ille de bu herzeler halkla paylaşılacaksa en başına “+ 35” gibi uyarıcı bir not ilştirilmesi herkes açısından iyi olurmuş! Böyle duydum.

Yazık!

Nihat Genç’in Son Yazdıkları

2017 Eylül’ünün sonlarında tartışma aynı minval üzere sürüyor; Nihat Genç de yazdıkça yazıyordu. 20.09.2017’de “Kandırılmış Eşekler Listesini Yayınlıyorum”, 22.09.2017’de de “Hasan Bülent Kahraman Denilen Hayatı Yalan Biri” başlıklı yazıları çıktı **OdaTv**’de.

İlkinde olup bitenlerin ayrıntılarına biraz daha değinip Murat Belge üzerinde duruyordu Genç. Hem de yeniir yutulur cinsten olmayan gerçeklerle: “*Yirmi uzun yıl ekrandaydılar. Ne çabuk unuttuk. Cengiz Çandarları, Eser Karataşları, Ali Bayramoğulları, Baskın Oranlar, Oral Çalışlar. O kadar ekrandaydılar ki, o kadar olur, Allah’ım bunlar ne zaman düşer; ne zaman balıkcıya uğrar, ne zaman arkadaşlarıyla iki laf konuşur... hep ekran, hep dergi kapaklarında... Oyun bitti. Oyuncakları ellerinden alındı... Ah o yıllar, yirmi beş yıl olmalı, İsviçre Göl kıyısı, ülkemizin yazarları şairleri davetli, birinci ağızdan duydum, bundan sonra Kürt sorununu dile getirmeyen kimseye şair veya yazar denmeyecek... Bu ilahi ve uluslararası ‘yemine’ hoşnutsuzluk gösterip ayrılan tek kişi de görmedim. Hasan Cemal, Ahmet İnsel nicesi, kandırılmış eşekler kervanı. Fetö hepsini tespihine dizdi on yıllarca parmağında oynattı... Ve ama içlerinden hiçbiri Murat Belge kadar ‘g.’ olmadı* (HC: Benzer düşünceleri paylaşıyor olabiliriz, kimi konularda başkalarına karşı onu daha haklı buluyor da olabi-

lirim, ama bu noktada Nihat Genç’in üslubu hakkında birkaç şey söylemem gerek: Böyle sözleri, argo-küfür sözcüklerini sevmiyorum. Ne günlük yaşamda, ne de yazıda. Hele yazıda, hiç... Yüz yüze girilen bir kavgada bile söylenmemesi gerektiğini düşündüğüm, duymaya, görmeye dayanamadığım böyle sözcüklerin ne işi var bir yazıda, bir tartışmada? Tartışma, bir düşünce çatışmasının dışavurumu değil midir? Böyle bir sözcük, küfür, hangi düşünceyi, nasıl dışavurur? Sözcük dağarcığımız bu denli dar, yazarlığımız bu denli mi yaratıcılıktan, inandırıcılıktan uzak? Üstelik bunları okuyanlara karşı bir ayıp, saygısızlık değil mi bu yaptığımız?) ...İşte bu Murat Belge... ‘*Sosyalizmin sorunlarına el atmaya karar vermiş. Liberal sol tedavilden kaldırılınca ağbimiz yeni iş aramaya başlamış olmalı... artık ağbimizden kibir ve küstahlıkla aşağıladığı ‘acılı’ sol’un hikâyesini dinleyeceğiz... Kırk uzun yıl yanılıp da bir gün liberalliği tek bir gün eleştirmeyen bir ‘sosyalist’ nasıl olacak birlikte eğleneceğiz... Fetö’ye inandığı için bizi öldüren insanların iftar sofrasına şehvetle oturmalarını da unutmuyoruz, insanlık adına böyle utanç duymadım. Fetö’nün iftar sofrasında gözleri fal taşı gibi açılmış o fotoğraf, hazin Türk Düşünce Hayatı’nın özetidir... Rasim Ozan Kütahyalı’nın bile köşe arkadaşı oldu...Yasemin Çongar’la, Turaf’ta... Şimdi... Helsinki Yurttaşlığı’nı nereye koyacağız. ‘Laikliğin tepeden imcecilikle lekeli’ lafını. Ya ‘Burjuva devrimcisi Mustafa Kemal’ lafını. 68’li çocuklar Atatürk takıntılıydı, 68 kuşağı Atatürk’ten kopamadı isyanınızı, nereye?.. Abant Toplantıları’nı nereye koyacağız, şu en meşhur Erbil çıkarması... ‘M. Kemal kendinden daha batıcı padişahla birlikte cumhuriyeti kursaydı İslamcılık büyümezdi’ lafını... Hak-İş’i övüp Disk’e küfrettiğin yazılarını nereye koyacağız?.. On yıl önceydi bu adamın ‘eseri’ yok deyince herkes önce bana iftira ediyor diye hücum etti... İşte herkes o gün, gerçekten Murat Belge’nin eseri olmadığını fark etti ve oturdular, önce Murat Belge’nin Boğaz turlarından bir gezi rehberi yaptılar. Sonra büyük oynadı, kalktı, Osmanlı’da Kurumlar ve Kültür diye bir kitap yazdı. Yazmaz olaydı. Murat Bardakçı ben diyeyim aylarca siz deyin yıllarca bu kitabı eline alıp yüzlerce yanlış gösterdi, alay etti. Rezillik ki ne rezillik, hem Osmanlı’da kurumlar gibi bilimsel bir başlık hem de ben tarihçi değilim açıklamaları... İlker Başbuğ*

tutuklandığında ‘Kendi kurumumu sorgulayacak olgunlukta olmadığı’ gibi ifadelerle İlker Başbuğ’un mahkûmiyetini onaylayışınızı... Yüksek yargıyı ‘Alevilerin’ ele geçirdiği iddiasıyla AKP’nin hukuk kurumlarının içini boşaltan siyasi operasyonlarına katılmanızı, nasıl açıklayacağız?.. Abdullah Gül’ün sofrasında özel harpçi kontrgerilla şefleriyle yemek yiyişinizi?... Ey düşünce tarihi, ey dünya aydın tarihi... PKK’nın ve Fetö’nün ve AKP’nin: ‘İstikbal yatağı!’ Amerikan ordusuna tek laf etmek sol liberallerin kefaretidir, sırf Barzani üzülmessin diye Irak işgaline tek laf etmek sol liberallerin kefaretidir; iktidarların vakıfların sapıklıklarına ve hırslıklarına tek laf etmek, sol liberallerin kefaretidir... Edebiyatın ‘tarafı’ olmaz diye edebiyat yapıp PKK’ya övgü dolu şiir yazan Yüce Türk Şairleri. Fetö’nün liberallerin uluslararası toplantılarına katılan CIA ajanlarına methiyeler düzen büyük Türk yazarları! Üzgünüm, hayat sizin istediğiniz gibi gelişmedi... Beş altı yıl önce hepimizi bir arada gördüğüm o mutlu festival günlerinizi hatırlıyorum da içim acıyor...”

Bu noktada, Mecit Ünal’ın 21.09.2017’de **Aydın-lık**’ta yayımlanan “Edebiyatın İç Savaşı” başlıklı yazısı çok şeyi özetliyordu aslında. Ülkemizin çok uzun bir süredir devrim ve karşı-devrim diye adlandırılabilcek bir iç mücadelenin, iç savaşın içinde olduğunu; bu savaşın, çağdaşlık ile gericiliğin arasında, hayatın her alanında sürdüğünü; edebiyatın da bu savaşın içinde, hatta tam orta yerinde bulunmasının kaçınılmaz olduğunu belirterek söze başlayan Ünal, son derece doğru bir saptamayla, “*Edebiyat içi her büyük tartışmanın Türkiye’nin içinde bulunduğu koşullarla doğrudan ilgisi olmuştur. Ya da Türkiye’nin içinde bulunduğu olağanüstü durum edebiyat dünyasında da olağanüstü bir durum, altüst oluş yaratmıştır. Çünkü edebiyat ne toplumdaki ne de siyasetten münezzehdir...* Bütün bir 20. yüzyıl; 2. Dünya Savaşı, 50’ler, 60’lar, 12 Mart, 12 Eylül, edebiyatımızın o günlük aktörleri arasında büyük tartışma ve ayrışma ve mücadelelere yol açmıştır. Son yirmi yıldır gittikçe şiddetlenen ve safları netleşen bir mücadelenin içindeyiz. Bu mücadele, yarın çok daha şiddetlenecektir” diyordu. Ardından da, Nihat Genç’in son günlerde **ÖdaTv**’de yazdığı konularda Seyyit Nezir, Hüseyin Haydar, Halim Çubukçu, Ali Rıza Özkan, B. Sadık Albayrak, Taylan Kara, Demirtaş Ceyhun ve kendisinin yıllardır yazıp

çizdiğini ekleyerek Nihat Genç’i haklı bulduğunu, ona karşı söylenen hakaret sözcüklerini misliyle iade ettiğini söylüyordu. Yeri gelmişken, buradaki isimlere, metin boyunca bu yönde andığım kişilerle konuya ilişkin yazıları olup olmamasına, farklı yaklaşımları da bulunup bulunmadığına bakmadan, kendilerini tanımadığımı, izinlerini de almadığım halde, edebiyata ve hayyata bakışlarındaki farkındalığa, sorumluluk bilincine inandığımı Zafer Yalçınpınar, Kaan Arslanoğlu, Uğur Yanıkel ile elbet Nuri Demirci’yi de katmak isterim. Yani o kadar tenha, o kadar da az değili!

Anlaşılan, Hasan Bülent Kahraman ile ona yakınlık duyanlardan birtakım perikler, saldırılar olmuştu ki, Nihat Genç 22.09.2017’de, bu kez de “Hasan Bülent Kahraman Denilen Hayatı Yalan Biri” başlıklı yazıyı yazdı. “... *Kimdir bu Hasan Bülent Kahraman*” diye soruyordu yazısında Genç, sonra da açıklıyordu: “‘*Muhafazakârlık İstanbul’u kurtaracak*’ diyen biri. *Hem FetÖ’ye hem AKP’ye yazılarıyla... diyen biri...* *Modern ve post-modernizmi ağzından düşürmez, anladığı şü:* ‘Tayyip ve Öcalan modernizmden post-moderniteye bizi geçiren çağ kahramanlarıdır... *Tayyip’in ‘tek adamlığı’nı demokrasinin kazanımı, Cumhuriyet’in ilk yıllarını Tek Parti’nin fiyaskosu gören bir adam. AKP’nin ilerici-liği, CHP’nin gerici-liği başlığında onlarca yazı yazan adam...* *Son referandumda NTV ekranlarında ağlaya ağlaya halkımıza ne olur evet deyin diye yalvaran bir yazar...* *Bu adam ülkemizde akademik terörü inşa edenlerden yalnızca biri...* *Ulusal sol, sol değildir, sol’dan çıkartılmalıdır diyen harika şaka yumurtası entelektüel...*”

Birkac Not

Konuyla bağlantılı olduğunu düşündüğüm birkaç notu da buraya almak istiyorum. Bir sıralamaya ihtiyaç duymadığım gelişigüzel notlar bunlar. Varsa bağlarını siz kurun isterim:

1- Özellikle son yirmi yılda, “slogan” benzeri birçok söz duyduk. Hemen hepsi bildiğimiz kavramlara yeni açılımlar kazandırıyor ya da onları yeniden tanımlıyordu. Özellikle “yeni elit/entelektüel/bilirkişiler” ile ne iddii belirsiz “yeni siyaset tasarımcıları” tarafından yeniden tanımlanarak maksatlı olarak gündeme getirilen sözler, sözcükler, kavramlardı bunlar; hepsi birer

algı yaratma çabasının başlığı ya da genel-büyük algı oluşturma çalışmasının alt-başlığıydı: “Globalleşme”, “Medeniyetler Çatışması”, “Özgürlükçülük”, “Özelleştirme”, “Sosyal Demokrasi”, “Doğu”, “Gelenekçilik”, “Modernizm”, “Sosyal Devlet”, “İnsan Hakları”, “Hayvan Hakları”, “Demokrasi”, “Ermeni Sorunu”, “Kürt Açılımı”, “İlmli İslam”, “Sivil Toplum Örgütü”, “Özyönetim”, “Özerk Yerel Yönetim”, “Dinlerarası Diyalog”, “Laiklik”, “Din-İnanç Özgürlüğü”, “Düşünce ve İfade Özgürlüğü”, “Bağımsızlık”, “Post-Modernizm”, “Liberalizm”, “Neo-liberalizm”, “Çokkültürlülük”, “Ortak Vatan”, “Eşit Vatandaşlık”, “Cinsel Eşitlik”, “Düşünce-Kanaat Önderliği”... Neler duyup neleri yeniden öğrendik bu tanımlamalarla!

2- Araştıracak olursanız ABD’nin ünlü haber portalı Huffington Post’un her yıl geniş çaplı bir anket-araştırma çalışmasına girişerek dünyadaki “Düşünce-Kanaat Önderleri”ni sıralı bir listeyle o yılın sonunda yayımladığını görürsünüz. Yukarıda saydığım kavramların çoğu da genellikle bu ve benzeri listelerde adları sıralanan kişilerce ortaya atılır. İşte, özellikle 2015 yılında bu liste, bence listeye 4. sıradan giren Orhan Pamuk yüzünden, pek önemsenmiş; ne kadar gazetemiz, dergimiz, televizyonumuz varsa 2015 listesini defalarca yayımlamış, halkımıza duyurmuştu. Listenin ilk 10 sırası şöyleydi: 1-Papa Francis, 2-Paulo Cuelho (yazar), 3-Muhammed Yunus (ekonomist), 4-Orhan Pamuk (yazar), 5-Edward Snowden (Başlarda sözünü ettiğim eski CIA çalışanı, bilgisayar uzmanı), 6-Umberto Eco (yazar), 7-Richard Dawking (biyolog), 8-Dalai Lama (Tibet ruhani lideri), 9-Yo Yo Ma (müzisyen), 10-Al Gore (siyasetçi, işadamı). Ayrıca listenin 38. sırasında Fethullah Gülen, 56. sırasında Abdullah Gül, 127. sırasında da Elif Shafak -evet, “Şafak” değil, listede “Shafak” biçiminde yazılı- bulunuyor, ama sıklıkla “dünya liderliği”nden söz edilen R.T.Erdoğan, şaşırtıcı bir biçimde listede yer almıyordu. Hayır, Huffington Post’un bu ayıbı üzerinde durmak istemiyorum; beni ilgilendiren, 2015’teki listenin “ilk 10” sırasında yer alan sanatçıların sayısı: Biri müzisyen, üçü yazar, dört kişi... Dahası 2014 yılındaki ilk on sırada Paulo Cuelho yine vardı; yanında, Orhan Pamuk’un yerinde Milan Kundera, Umberto Eco’nun yerinde Mario Vargas Llosa, Al Gore’un yerinde Naomi Klein bulunuyordu; yani tam dört yazar; yani dün-

yaya parmağıyla yön verenlerin yüzde kırkı!.. Bu bilgilere bakınca Tuğrul Tanyol’u bir kez daha anmadamı edemiyor insan ve edebiyatın, sanatın önemini bir kez daha vurgulamak zorunluluğu duyuyor. Aralarında Tanyol gibi edebiyatçıların da bulunduğu çoğu insan farkında değil ya, dünyanın yönetiminde, “düşünen insanlar, yazarlar, edebiyatçılar” söz sahibi. Haa, “Belki de Huffington Post aracılığıyla bunun böyle olduğu algısı yaratılmak isteniyordur” diyebilirsiniz elbette. O zaman da, edebiyatçıların, yazarların önemi daha da ortaya çıkmış olur; demek, sanıldığından bile etkililer ki, ABD, CIA ya da her kimse, dünyada onlar üzerinden bir algı yaratmaya çalışıyor. Bu anlama gelir, dediniz.

3- Baştan beri sözünü ettiğimiz ABD/CIA kaynaklı kültür propagandası iddiası, kimilerine “komplo teorisi” gibi, “ölküz altında buzağı aramak” gibi, abartılı gelebilir. İlgisiz gibi görünecek, ama Celâl Esad Arseven (1875-1971) yıllarında yaşamış; güzel sanatlar okurken II. Abdülhamit’in isteğiyle Harbiye’ye girip yaverliğe kalkan yükselen, ama isteksizliği ve kafasındaki güzel sanatlarla uğraşmak düşüncesi yüzünden olacak, rütbe konusunda yaşatlarından geride kalan, uzun yaşamında gazetecilikten belediyeceliğe, şehir planlamacılığından



Tuğrul Tanyol

yazıya, resme, karikatüre kadar pek çok alanda başarılı çalışmalar yapmış biri. İlginç olansa şu; 1. Dünya Savaşı sırasında “sanat ve propaganda” konusunda yazmış oldukları, dönemin Harbiye Nazırı Enver Paşa’nın dikkatini çekmiş; çağırıp kendisiyle görüş-tükten sonra onu, bu konuda görevlendire-rek birlikte savaştığımız ülkelere yollamış; Celâl Esad, bir yandan Türk ressamlarından derlenen tabloları o ülkelerde gezdirerek sergilerken bir yandan da müzika takımıyla konserler verilmesini sağlayarak ülkemizin sanat konusundaki gelişimini dünyaya göstermeye, dünyadaki imajımızı oturtmaya çalışmış; çeşitli çalışmalar yapmış; kralları, imparatorların saraylarına davet edilmiş, onlarla ve üst düzey yabancı devlet görevlileriyle uluslararası ilişkiler kurmuş... Ne ki, dönüşte, Bulgaristan’dan geçecekleri sırada Bulgaristan’ın teslim olması üzerine, korktuğundan olacak, Viyana’ya geçip orada kalmış; zor koşullarda, orada yaşamayı yeğlemiş. Türk ekibi güçlülkle ülkeye döndüğünde Arseven onlarla birlikte değişmiş... Evet, tarih böyle söylüyor. İster misiniz ABD’nin şu kültürel propaganda işinde bizim Celâl Esad Arseven’le Enver Paşa’nın parmağı olsun!

4-**Parayı Verdi Dödüğü Caldı** adlı kitabından çokça

söz ettiğimiz Frances Stonor Saunders’in 22.10.1995’te **Independent**’de yayımlanan yazısını, 07.01.2016’da **vesaire.org**’da, Selin Öner, “Bir CIA Silahı Olarak Modern Sanat” başlığıyla dilimize çevirdiğinde okumuştum. Doğrusunu isterseniz geleneksel de, modern de olsa resim sanatından pek anlamam. Ama yazı öyle ilginçti ki, dikkat kesilmiştim. “*Resimde soyut dışavurumculuk, CIA tarafından 20 yılı aşkın süreyle desteklenip tanıtıldı*” diyordu Saunders. Sonra da 1950-60’larda Amerikalıların çoğunun modern sanatı/resmi sevmediğini dahası aşağıladığını; bu sanatı icra edenlerin daha çok McCarthy döneminde güçlülkle ayakta kalıp yaşamalarını sürdürebilmiş, devletin ilgisine alışı olmayan eski komünistler olduğunu; ama CIA’nın bu akımı özellikle desteklediğini; üstelik bu akımın yaratıcılığı, entelektüelliği, özgürlüğü ortaya çıkararak ABD’nin kültür anlayışını yansıttığı algısını yaydıklarını söylüyordu.

5-Mutlaka duymuşsunuzdur; “Turuncu Devrim” kavramı, darbe, kalkışma, bir ülkedeki topyekûn siyasal-toplumsal değişim hareketlerinin en önemli ön-aşamasıdır. Önce barışçıl istekler dile getirilir, sonra bunlar gösterilerle desteklenir. Masum, doğal isteklerle başlayan gösteriler, zamanla siyasete katılım isteğine, en son da rejimin kökten değişimine yönelik eylemler biçimine dönüştürülür. Bu bölümün birinci sırasında saydığım

“yenilenen kavramlar” arasında ne çok “masum” istek olduğu dikkatinizi çekmiş miydi?

6-Yeri gelmişken söylemek gerek: Bizde, 1980’den sonra, kendilerinin de içinde bulunduğu istek, gösteri ve eylemler, bugünkü iktidarı ülke yönetimine getirmiştir. Bugün yaşadıklarımız, o günlerdeki aydın aymazlığının, öngörüsüzlüğünün acı sonucudur. Üzülerek, utanarak da olsa, bu aymazlığın, öngörüsüz-lüğün içinde, yıllar boyunca güvenle sırtımızı yasladığımız sol kesimden birtakım insanların da bulunduğunu, hatta bugüntümüzde, öbür-lerinden daha fazla sorumlulukları olduğunu söylemeliyiz. “Özgürlük” kavramını, salt “liberal özgürlük” bağlamında alan ve “yükselen değerler”in o yıllarda hem savunucusu, hem temsilcisi olan entelektüellerin günahını bilmem ki kim, ne zaman başışlar. İşin kötüsü, bu insanlar; şair, yazar, sanatçı, gazeteci, akademisyen, asker, sivil, devlet görevlisi, yerel yönetici, bürokrat, siyasetçi, milletvekili, bakanlar... -nereye kadar götürürseniz götürün- pespayece davranışları, kaba saba söylemleri, basmakalıp ya da kulaktan dolma fikirleri, bomboş konuşmaları, incelikten nasipsiz şaka anlayışları, kraldan çok kralcı yapıları, dalkavuklukları, amaçlarına ya da kişisel hırslarına ulaşabilmek için her yolu mubah sayıp her şeyi göze almaya hazır tıynetleri, rüşvete, hırsızlığa, yolsuzluğa, halkı soymaya, devleti dolandırmaya dahi göz yumacak kertede yozlaşan ahlak anlayışları, bir yerlerde insanlar ölürken, bir yerlerde insanlar oldu-bittiye getirilip öldürülürken, hapislerde çürütülür, yok edilmeye çalışılırken gıkını çıkartmayacak ölçüdeki duyusuzlukları, duyarsızlığının, bilgisizlikleri, cahillikleri, dün “ak” dediklerine bugün “kara” diyerek değişebilecek ölçüdeki pişkinlikleri, görgüsüz-lükleri, arsızlıkları ve sözümona dindarlıkları ile yaratıkları “yeni toplum”un karşısında “elit örnekler” idiler,



Frances Stonor Saunders

hâlâ öyledirler. Yani dünyanın geri kalanı bambaşka şeylerle uğraşırken bizim bugün deve sidiğini, okunmuş hoşafı bilimden saymamız o kadar da şaşılacak bir rastlantı değildir, hoş, zaten rastlantı da değildir.

7-CIA’nın “ilke” gibi benimsediği söz çok hoşuma gitti: “*Kendi inandığı şey olduğunu sanarak sizin istediğinizi savunan birinden daha iyi, daha sadık yandaş bulamazsınız*” gibi bir şey. CIA içindeki en büyük başarısını Uluslararası Örgütler Şubesi yöneticisi olduğunda yaşayan Tom Braden’in şu sözde de anmaya değer: “*Açıklığı cesaretlendirmek için gizli olmalıydık.*” Doğrusu bunun ardından “*Metaforu sizden öğrenecek değiliz*” gibi bir cümle de beklıyor insan!

8-Kim uydurdu, bilmiyorum, ama Mustafa Yıldırım’ın *Anglo-Amerikan Sivil Paşalar Darbesi* alt-başlıklı **Ortağın Çocukları** adlı kitabının adı, çeşitli pek çok kaynaktan, her nedense sözbirliği edilmiş gibi, **Ortaçağın Çocukları** diye geçiyor. Yukarıda, bu sözbirliğini bozmamak için ben de özellikle öyle kullandım, ama kitabın gerçek adı **Ortağın Çocukları**. Açıkçası böyle şeyler, “ayrıntı” sanılıp geçirtilen özensizlikler, ilgisizlikler çok canımı sıkıyor benim; kitabın adını bile doğru okuyamayan birinin, o kitabın içeriğinden ne anladığını, yazılanları nasıl anlayıp değerlendirdiğini merak ediyorum doğrusu. Belki de kitaptan ilk kez söz eden kişi, onu yanlış okuyup yanlış biçimde anıyor, öbürleri de ondan alıntılamaakla yetindikleri, kitabı okumadan ahkâm kes-tikleri için bu böyle sürüp gidiyordur. İşte bu, daha da can sıkıcı ve bana kalırsa en büyük sorularımızın başında saymak gerek bunu. Okuması gerekenlerin, bilgi-ye sahip olması ve bunları doğru değerlendirip sağlam öngörülerde bulunarak geleceğimizi sağlıklı temellere oturtması gerekenlerin tembellikleri, günlük hesapları,

küçük düşünceleri, ucuz kahramanlıkları, başkalarının emeği üzerinden atıp tutmaları yüzünden bu halde olduğumuzu açıkça söylemeli, itiraf etmeliyiz artık. Bu tanıma uyanların, başta başta “sol” eğilimli bilinen, öyle sanılan “neo-liberal aydınlar”la o yolda ilerlemeyi seçen “yeni elitler” olduğunu eklemeye gerek var mı?

Koskoca Dünya Lideri

Yalan Söyleyecek Değil Ya!

Tam, “*Bitti, sonuna geldim*” diye sevinirken, R. T. Erdoğan’ın ABD’ye gideceği, orada da hayal bile edemeyeceğim kadar büyük bir rastlantıyla “ajan” sözcüğü-nü cümle içinde kullanacağı tuttu.

R. T. Erdoğan ABD’ye özellikle TÜRKEN Vakfı’nın iki yıl içinde “geleneksel” hale geliveren “2. Geleneksel Gala Yemeği”ne katılmak, ABD’de birilerine görünüp onlara bazı mesajlar vermek için gitmişti. 2016’dakini bilmiyorum, ama 26.09.2015’te, yanılmıyorsam, “Diyanet Center Of America” gibi tuhaf, post-modern bir ad taşıyan yerde, onur konuğu olarak Ahmet Davutoğlu’nun katıldığı bu yemeğin başlığı “Dostluk ve Kardeşlik Yemeği” idi. Kimle dost, kimle kardeşlik ya da olmayı umuyorduk, kimlere barış cubuğu uzatıyor ya da uzatmaya çalışıyorduk bilmiyorum, ama Manhattan’da-ki Türk, daha doğrusu Müslüman öğrenciler için yurt konusu daha o zaman gündeme getirilmişti.

Söz etmeden geçmek olmaz: Yukarıda andığım TÜRKEN Vakfı, aslında bir “havuz vakfı”; Türkiye Gençlik ve Eğitime Hizmet Vakfı -hani şu “eğitim mücahiti” sayılabilecek Fatih Belediyesi’nin sit alanına kaçak olarak kendi yaptığı muhteşem binayı yurt olarak 25 yıllığına bedelsiz olarak kullanımına tahsis etti-ği, bağış yapmak için insanların kuyruğa girdiği, bizde din ve eğitim amaçlı olunca kamu yararı için çalıştığına varılan vakıflardan olduğu için vergiden muaf tutulan vakıf- (TÜRGEV) ile artık herkes tarafından bir biçim-

ğinden mi, yoksa başka sorunlarla uğraşıldığından mı, bu zengin vakfın henüz Viyana/Avusturya’da da kurulduğuna ilişkin bir bilgiye rastlayamadım.

İşte, R.T.Erdoğan’ın ABD’ye gidip Eylül 2017’de, New York Mandarin Otel’de “2. Geleneksel Gala Yemeği”-ne katıldığı TÜRKEN Vakfı buydu. Vakıf yöneticilerinin yanısıra Demirören Holding yönetim kurulu üyesi Meltem Demirören Oktay ile işadamı eşi Kıvanç Oktay’ın, Demirörenmedya icra kurulu başkanı Mehmet Soysal’ın, **Milliyet** gazetesi genel yayın yönetmeni Mete Belovacıklı’nın, **Vatan** gazetesi genel yayın yönetmeni İsmail Turgut Yuva-can’ın ve daha birçok kişinin katıldığı bu yemekte R.T. Erdoğan, önce, geçen yıl da aralarında bulunduğunu belirterek kısa sürede çok işler başaran vakfın yöneticilerine teşekkür etti. Sonra , “... *Bu kardeşlerimizle burada hemhal olan ve adeta bir ümmet bilincinin tezahürü olarak meydana çıkan bu gençlik, gelecekte çok daha farklı yükleri yüklenmek*

suretiyle inşallah dünyada ses getirecektir... biz çıkarların, menfaatlerin, kirli hesapların bir araya getirdiği insanlar değiliz” dedi. Ardından da,

yirmi yıldır eğitim meselesinde bir adım bile ileri gidemediğimizi, hatta istikrarlı biçimde sistemle oynayıp gerilediğimizden değil de, iki yüz yıldır ülke olarak yurtdışına öğrenci gönderdiğimizden; Osmanlı’nın son zamanlarındaki zayıflamanın önüne geçebilmek için bunun bir çözüm gibi düşünüldüğünden; ancak istenen sonuca ulaşamadığından; ilim ve fen tahsili için Batı’ya gönderilenlerin çoğu zaman Batı’nın sadece kültürlerini alarak, benliklerini de kaybederek ülkelerine döndüklerinden; kendilerinden ül-

keleri

Batı’nın gönüllü ajanları –evet evet, “ajan” dedi– haline geldiklerinden söz etti. “*Kendi milletine tepeden bakan, kendi değerlerinden tiksinen bu sözde aydınların bize verdikleri zarar, emin olun, düşman bile vermemiştir. Çünkü bunlar ülkesinin menfaatleri için çalışmak yerine, yabancı şirketlerin, devletlerin, kurum ve kuruluşların çıkarlarına hizmet etmişlerdir. Geçmişte Türkiye’nin sanayi hamlelerini daha emekleme aşamasındayken sabote edenlerin bunlar olduğunu görüyoruz. Bu kesimlerin ülkemizin her açıdan dışa bağımlı olması için özel çaba harcadıklarına da şahit oluyoruz. Bunların ihanet edemeyecekleri hiçbir değer, hiçbir ilke yoktur”* dedi ve büyük alkış aldı. Elbette alacak; koskoca dünya lideri yalan söyleyecek değil ya; bir şeyler biliyor ki, konuşuyor; biliyor ki, başka bir şey değil, üstüne basa basa “*ajan*” diyor.

Ancak, insan bir söze başladı mı, onun menziline, nereye varacağını da iyi hesaplamalı. Sıradan insan için bile böyleyken, koskoca liderler için haydi haydi böyledir bu. Yani şimdi kötü niyetli birileri çıkıp R. T. Erdoğan’ın kızı Esra Albayrak’ın ABD-Indiana Üniversitesi mezunu olduğunu ve California Berkeley Üniversitesi’nde lisansüstü eğitim gördüğünü; damadı Berat Albayrak’ın lisanüstü ve doktora eğitimini New York Pace Üniversitesi, Lubin School of Business’te tamamladığını; öbür kızı Sümeyye Bayraktar’ın, ABD Indiana Üniversitesi’nde okuyup İngiltere’de London School of Economics’te yüksek lisans yaptığını; öbür damadı Selçuk Bayraktar’ın, ABD’de yüksek lisans yaptığını, üniversitedeyken University Of Pennsylvania (UPenn)’e yaptığı staj başvurusunun kabul edildiğini, aynı üniversite ile Massachusetts Institu of Technology (MIT)’de yüksek lisans eğitimi aldığını; oğlu Bilal Erdoğan’ın, yüksek öğrenimini de, yüksek lisans çalışmasını da ABD’de tamamladığını; öte yandan AKP’li bakanlardan Mehmet Şimşek, Recep Akdağ, Fatma Betül Savaş Kaya, Faruk Özlü, Mevlüt Şimşek, Osman Aşkın Bak, Eşref Fakıbaba, Lütfü Elvan, Numan Kurtulmuş, Naci Ağbal, Nurettin Canikli’nin ABD ile İngiltere’de, İsmet Yılmaz’la Binali Yıldırım’ın İsveç’te, Veysel Eroğlu’nun Hollanda’da eğitim almış, dahası bazılarının bu ülkelerdeki yabancı şirketlerde, kurum, kuruluşlarda çalıştığını hatırlatsa; bir de densizlik yapıp bunlardan hangisinin ya da hangilerinin “*ajan*” olduğunu ya da olmadığını sorsa nahoş bir durumla karşılaşmış olmaz mı? Böyle bir olasılık, kabul etsek de, etmesek de, ne

yazık ki vardır, aşikârdır.

Yine de, R. T. Erdoğan, acaba bu sözcükle başka bir “gizli” yapılanmayı mı kastetmiştir, “*aramızdaki ajanlar ayağını denk alsın*” gibisinden bir şey mi demek istemiştir, yoksa birilerine mesaj vereyim derken kötü bir örnekleme mi yapmıştır?.. Doğrusu bu soruları kendisinden başka kimsenin cevaplayabileceğini sanmıyorum.

Sonsöz Yerine

Buraya ulaştığıma, inanın, sizden fazla seviniyorum. Bereket, konuşacak pek fazla şey de kalmadı. Ama âdet yerini bulsun, izninizle şunları söyleyeyim:

Sanatsal konularda zaman zaman tutucu, sınırlayıcı, hatta müdahaleci bulunuyor olabilirim. Özel yaşamımda da kimi konularda ödünsüz olduğum, öyle tanıdığım için, bu eleştiriyi doğal karşılayabilir, haklı bulabilirim. Evet; ilkelerinden, “doğru” diye bildiklerinden, söylediği sözden kolayca vazgeçebilen, görüşlerini bugünden yarına pat diye değiştirebilen biri değilim. Bu yüzden, kimi konularda tepkim, beklendiğinden daha sert olabiliyor. Değişime, gelişime kapalılığımdan değil; vardığım noktaya, vardığım görüş ya da yargılara yıllar içinde düşüne taşına, uğraşa didine, okuya araştıra, emek vere vere ulaşmamdan kaynaklanıyor bu.

Bunca yıllık ömrümde öğrendiğim en önemli şeylerden biri, sanatla kültürün, hayatın da, toplumsal yaşamın da, ideolojik savaşımın da içinde, hatta tam ortasında yer aldığıdır. Dolayısıyla bana göre bir insan olarak sanatçı da yaşamdan ayrı düşünülemez. Yani ne sanat sanıldığı kadar ulaşılmazdır aslında, ne de sanatçı sanıldığı kadar saf, temiz, masumdur bana göre. Üstelik sadece sanat değil; ondan ayrılmaz biçimde bilim, estetik, felsefe, politika, etik de hayatımızın tam içindedir, ona dâhildir. Zaman zaman sanata, spora, bilime, etiğe, şuna buna âlet edilmemesi gereğinden söz edilir ya, aslında siyaset, çoktan beri hayatımızın içinde, her anında, her alanında; eğitimde, iletişimde, şehir planlamasında, belediyeçilikte, kültür-sanat programlarında, medyada, sağlıkta, ulaşımında, kahvede, sinemada, işyerinde, hatta ibadet yerinde... Böyle değilse, ben yanlış biliyorsam ve siyaset, maksatlı bir biçimde hayatımızın içine sokuluyorsa dahi, bu iç içe girmişliğe, artık onu öyle kabul ederek, aynı biçimde karşılık vermek; dolayısıyla yaşamı bir bütün olarak görmeyi, öyle yaşamayı alışkanlık edinmek gerektiğine inanıyorum.

“Ajan” sözcüğü, daha önce de dedim, giderek itici gelmeye başladı günümüz insanına. Hollywood ağırlıklı filmlerin, yeniden çekilen yüksek bütçeli James Bond’ların bile çekici ya da uyutucu etkisi sınırlı kaldı. Önceleri “gizli” oluşundan sanıldı, ama asıl, “ajan” denen kişinin, “kendi” ülkesi yerine başka bir ülke ya da ülkelerin çıkarlarına hizmet ediyor olmasıydı can sıkıcı. Bilerek ya da bilmeyerek; ister “ajan” olarak, ister olmayarak. Hele bir de kişisel çıkarlarla, parasal beklentilerle yapıyorsa, işte o zaman, hizmet ettiği ülke için ne kadar kahraman sayılsa da, doğru büyüdüğü ülke için o kadar vatan hainiydi o insan. “Sonunda bunun ayırımına varıldı” demeyi çok isterdim, ama ne yazık, özellikle bizimki gibi ülkelerde, sanki gizliden gizliye öykünülen bir yanı var “ajanlığın”, kabadayılığın, mafyacılığın, hesap vermeden asıp kesmenin, hesap vermeden aklına estiği biçimde davranmanın ve bir şey olduğunu sanmanın.

Burada yazdıklarımı abartılı bulabilirsiniz; ne kadar kötü, sinsi, içten-pazarlıklı, hain yaratılışlı, hesapçı olsalar da, kimi insanların aklının, fikrinin, kapasitesinin “ajan” olmaya yetmeyeceğini söyleyebilirsiniz. Ah, aldatılmaya, bir “tamahkâr”dan daha yakın kim olabilir? Ah, “kullanılabilir” ve kendisini “kullandırmaya hazır” insandan daha iyi “ajan” bulunabilir mi? Bunun için akla, fikre, kapasiteye, vicdana, sevgiye gerek yok ki.

Aslında, burada yazdıklarımın çoğunu, bu denli ayrıntılı değilse de, önceden biliyordum. Yazıya dökerken yeniden çalışma gereği duyup hatırladıkça, yeni şeyler de öğrendikçe, bugünün dünyasında tiksirmek için yeterince nedenimiz olan liberal, özellikle sol görünümlü neo-liberal aydınların tarihi ihanetinin boyutları karşısında daha fazla dehşete, öfkeye kapıldığımı gizlemeyeceğim. Nasıl bir dünya, nasıl bir ülke oldu bu; nasıl insanlar bunlar, insanlar mı? Gölgemizden, aynadaki yansımızdan bile çekinir olduk; her yanımızdan çirkinlik, kötülük, yalan, hile, riya akıyor. At izi, it izine karıştı iyice; kimin kim olduğunu, kimin kim için çalıştığını kimse bilmiyor artık. Neredeyse “ajan”ların kendileri bile. Bir yerde “dur” demek gerekiyor buna, geç bile kaldık.

ABD, CIA, FETÖ, Kongre, komite, komisyon, parti, şu, bu ya da bir başka oluşum, örgüt, yapılanma... Ülke-min birliğini, değerlerini, Atatürk’ün ilkelerini, Cumhuriyet’i, laikliği açıktan açığa ya da gizliden gizliye yıkmak niyetinde olan kimse, adı her neyse... Gülünçlkle bitsin diye değil, içimden geldiği gibi söylüyorum:

“*Ajanım da al... git!*”

08.10.2017

de duyulup tanındığı için yeniden anlatmaya gerek olmadığını düşündüğüm ENSAR Vakfı tarafından, 2014 yılında, ABD’de -evet, ABD’de- kuruldu. Fetullah Gülen’le girilen okul-derşhane-eğitim çatışmasının ardından “eğitim” denen mecrayı kullanmak için kurulan ikili ittifakın iki güçlü vakfınca yani.

ABD gibi özel önem taşıyan bir yerde bulunması nedeniyle vakfın yönetiminde güvenilir isimlerin bulunması kaçınılmazdı elbette; bu yüzden de R.T.Erdoğan’ın dayıoğlu Dr. Halil Mutlu ilk başkan olarak yönetimde görev aldı; ayrıca Esra Albayrak, Ömer Faruk Albayrak, vakfın muhasebe işlerini yürüten Memiş Yetim, ENSAR Vakfı’nın da yönetiminde yer alan İbrahim Bacacı, vakfın şimdiki başkanı Behram Turan gibi güvenilir isimler vardı yönetim kurulunda. ABD’ye yeni gelen öğrencilerin batı kültürüne, şehir ve kurumlarına alıştırılması; öğrencilerin geçmişleri ve hedefleri doğrultusunda uygun okullara yönlendirilmesi; ilerleyip başarılı olmalarının sağlanması; yaşamlarının iyileştirilmesi; barınma, ulaşım, iletişim, eğitim ihtiyaçlarının karşılanması yanında öğrenci, akademisyen ve araştırmacılara iyi eğitim koşulları sağlamak gibi amaçları bulunan vakıf, New York’ta kız ve erkek öğrenciler için 10 konaklama yeri kiralamış; 100 kadar Suriyeli kız öğrencinin yurtlardan parasız yararlanmasına olanak tanımış; Manhattan’da da 200 öğrencinin yararlanabileceği bir yurt yapmak amacıyla arsa satın almıştı. Ahmet Davutoğlu’nun konuk olduğu 2015 yılında, konuklara, yurt binası hakkında bilgi veren mimar, onun 21 katlı olacağını açıklamıştı. Arsa mı küçük, kat sayısı mı fazla, bilemiyorum, ama basit bir hespla her katından on kişinin yararlanabileceği bu eşsiz yurt binasının yapımı için olmalı ki, 2015’te 20 milyon doları aşkın malvarlığı bulunan ve ABD yasalarında da eğitim amaçlı oluşu nedeniyle vergiden muaf tutulan TÜRKEN’e, 2015 yılında 24 milyon, tam olarak 24.460. 759 dolar bağış yapılmıştı ve bu bile yönetim kurulunun neden güvenilir isimlerden oluşturulması gerektiğini anlamak için yeterliydi. Vakfın internet sitesinde, öbür bölümlerin basitliği yanında “Bağışlar ve Zekât” bölümünün neredeyse “anasayfa” konumunda tutulmasının da bu yüksek miktardaki bağışın toplanmasında etkisi olduğunu sanıyorum. Unutmadan, ABD yasalarına göre, TÜRKEN, vergiden muaf olduğu gibi, söz konusu bağışın kaynağını da ABD Vergi Birimi IRS’ye bildirmek zorunda değildir, bu yüzden de bildirmemiştir. Bu yüzden, bağış toplamaktaki başarısı da ortadayken, TÜRKEN’in, neden Albanian Islamic Cultural Center’a 312 bin dolarlık bağış yaptığını sormak bana son derece anlamsız geliyor doğrusu.

TÜRKEN öyle hızlı büyümüştür ki, bu büyüme karşısında onun sadece ABD sınırlarına sıkışıp kalması elbette beklenemezdi. Ağustos 2015’te, TÜRKEN’in Londra’daki açılışına ve bir yıl içinde gelenekselleşmesi beklenen iftar yemeğine katılan TÜRGEV yönetim kurulu üyesi Bilal Erdoğan, ENSAR Vakfı’yla birlikte oluşturdukları TÜRKEN Vakfı’nın, ABD’den sonra Londra’da da kurulduğunu, sonraki adımın Viyana olduğunu, ayrıca ABD’nin Boston, New York, Chicago, Washington bölgelerinde de hizmet vermeyi sürdüreceklerini söylemişti. Ancak, 2017’de temeli atılacağı söylenen Manhattan’daki yurt binası için evdeki hesap çarşıya uymadığı ve hâlâ bu konuda gelişme kaydedilemediğinden mi, inşaata başlamak için toplanan 24 milyon dolar ile o tarihten sonra toplanan tutar yetmedi-

